

ZGIERZ

LAS KROGULEC

KONCEPCJA ZAGOSPODAROWANIA

Z G I E R Z

KONCEPCJA ZAGOSPODAROWANIA LASU KROGULEC

W publikacji wykorzystano materiały pt.:
„ZGIERZ - KONCEPCJA ZAGOSPODAROWANIA LASU KROGULEC”
opracowane przez:
Przedsiębiorstwo Zagospodarowania Miast i Osiedli „Teren” Sp. z o.o.
90-006 Łódź, ul. Piotrkowska 118
w sierpniu 2000 r.

Zespół autorski:
mgr KAZIMIERZ BALD upr. urb. 263/88
mgr inż. arch. EWA KRAKOWSKA upr. urb.. 1099/90
mgr KRZYSZTOF KARSKI UPR. URB. 219/88
prof. nadzw. dr hab. JÓZEF KUROWSKI - konsultacje

Opracowano przy współpracy Wydziału Urbanistyki
i Gospodarki Nieruchomościami Urzędu Miasta Zgierza w osobach:
mgr MIROSŁAWA ADAMKIEWICZ - NACZELNIK WYDZIAŁU
mgr ALEKSANDRA LUBNAUER
oraz
mgr inż. EDWARD JANUSZ - Nadleśnictwo Grotniki w Zgierzu

Wydano na zlecenie Zarządu Miasta Zgierza
Fotografie: Katarzyna Dziomdziora, Piotr Klatka, Józef Kurowski

Projekt okładki, opracowanie graficzne:
„Tercja”, 90-113 Łódź, ul. Sienkiewicza 11/13

ISBN 83-908739-4-X

*„Widziałem w botanicznym wieleńskim ogrodzie
One sławione drzewa rosące na wschodzie
I na południu, w owej pięknej ziemi
Któż równać się może z drzewami naszymi?”*

ADAM MICKIEWICZ

*Szanowni Państwo!
Miłośnicy Przyrody!*

Mam zaszczyt po raz kolejny przekazać na Państwa ręce publikację wynikającą z przyjętego przez Radę Miasta Zgierza uchwałą nr XLVI/376/98 z dnia 5 czerwca 1998 roku „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Zgierza” na temat zagospodarowania lasu Krogulec w Zgierzu.

Publikacja stanowi materiał nie tylko planistyczny. Jest to pierwszy w dziejach miasta program, który ukazuje dobro natury oraz możliwości w zakresie turystyki i rekreacji na szczeblu ponadlokalnym.

Przedstawiając opracowanie w tak przyjęty sposób, zachęcam wszystkich mieszkańców, a szczególnie najmłodsze pokolenie, aby dbało, chroniło i broniło stanu środowiska naturalnego.

Dziękuję za współpracę i odpowiedzialność zawodową wszystkim osobom biorącym udział w tym projekcie.

Z wyrazami szacunku,

*Zbigniew Zapart
Prezydent Miasta Zgierza*

SPIS TREŚCI

Słowo od Prezydenta Miasta Zgierza	3
RYS HISTORYCZNY	6
WSTĘP	6
I. LAS KROGULEC I JEGO OTOCZENIE W POLITYCE PRZESTRZENNEJ ZGIERZA	6
II. WALORY PRZYRODNICZO-KRAJOBRAZOWE LASU KROGULEC, ICH ZAGROŻENIE I KIERUNKI OCHRONY, WARUNKI WYKORZYSTANIA WALORÓW DLA CELÓW REKREACYJNYCH I DYDAKTYCZNYCH	9
II.1. Walory przyrodniczo-krajobrazowe Lasu Krogulec.	9
II.2. Zagrożenia walorów przyrodniczo-krajobrazowych Lasu Krogulec	11
II.3. Kierunki ochrony walorów przyr.-krajobrazowych Lasu Krogulec	12
II.4. Warunki wykorzystania walorów przyrodniczo-krajobrazowych Lasu Krogulec dla celów rekreacyjnych i dydaktycznych	13
III. KONCEPCJA ZAGOSPODAROWANIA LASU KROGULEC I JEGO OTOCZENIA	13
IV. FINANSOWANIE PROGRAMU EDUKACJI EKOLOGICZNEJ I OCHRONY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO ZARYSOWANEGO W „KONCEPCJI ...”	15
IV.1. Ustalenia ogólne do wniosku o uzyskanie środków finansowych na realizację zamierzeń „Koncepcji ...”	15
IV.2. Zasady udzielania pomocy finansowej przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi.	15
SUMMARY	18
BIBLIOGRAFIA	19
TABLICE BARWNE	I, II, III, IV, V

RYS HISTORYCZNY

Las Krogulec - to zwarty kompleks leśny położony w granicach administracyjnych miasta Zgierza. Siegając do historycznych źródeł można zauważyć, że zarys granic Lasu Krogulec nie zmienił się od ponad 200 lat. Charakterystyczny przebieg tych granic widać już na mapie z 1793 r. i na mapie Gilly'ego z 1802 r., południowa granica opiera się o dolinę rzeki Bzury, zachodnia ma regularny pionowy przebieg. Najstarszy dokument wymieniający las Krogulec to „Mapa sytuacyjna Leśnictwa Narodowego Zgierz w Województwie Mazowieckiem w Obwodach Łęczyckim i Rawskim zdejta w roku 1818”. Las Krogulec stanowił jeden z pięciu oddziałów obrębu Zgierz w Straży Szczawin należącym do Leśnictwa Narodowego Zgierz. Dokument ten podaje też pierwsze informacje o rodzaju lasu, gatunkach drzew, gatunku ziemi, obszarze i zawiera zalecenia dotyczące porębu. „Plan zbiorowy Pomiaru Territorium i Siedzib Miasta Rządowego Zgierza w Gubernii Warszawskiej, Powiecie Łęczyckim położonego na mocy zeskryptu Rządu Gubernialnego z dnia czerwca 1844 przez Geometrę Przysięgłego Mikołaja Śliwińskiego w roku 1844 dopełnionego” przedstawia granice miasta Zgierza, które obejmują już Las Rządowy Krogulec. Powierzchnia i zarys granic są niemalże identyczne ze stanem obecnym.

Na „Mapie drzewostanowej cięć i dolesień Lasów Miasta Zgierza” z lat dwudziestych naszego wieku las Krogulec oznaczony jest jako Uroczysko Miroszew, które ograniczają od północy grunty kolonii Lućmierz, od zachodu grunty wsi Krogulec, a od wschodu grunty obywateli miasta Zgierza. Na ówczesnym układzie obrębów opiera się współczesny podział lasu na oddziały i pododdziały. W okresie tym wybudowano szerokotorową kolej żelazną z Łodzi do Kutna, która przecina las w jego północnej części. Na południo-wschodnim skraju lasu wyodrębniony jest teren cmentarza urządnego przez władze miejskie w 1916 roku dla złożenia na nim mogił poległych znajdujących się w Zgierzu i okolicach. Cmentarz ten ma powierzchnię około 1 hektara i według wykazu z 1920 r. znajdowało się na nim 68 pojedynczych grobów żołnierzy polskich i niemieckich oraz wspólny grób 149 żołnierzy rosyjskich i wspólny grób 99 żołnierzy niemieckich. Obecnie trwają prace odtwarzające dawny wygląd cmentarza.

Historia gospodarki leśnej w Krogulcu sięga roku 1864, w którym sporządzono pierwszy plan urządzenia dla obszaru 1253 morg, w tym obrębu Krogulec, obowiązujący przez 20 lat. Następny plan sporządzono dopiero w roku 1905 na okres do 1914 r. ale obowiązywał tylko do 1909 r. W okresie I wojny światowej gospodarka była bezplanowa. W roku 1923 sporządzono nowy plan obowiązujący do roku 1932/33, utrzymujący podział na obręby Chełmy i Krogulec.

Następny plan ustalał zasady gospodarowania na lata 1931/32-1940/41 i obejmował dwa gospodarstwa: sosnowe i jodłowe. W tym czasie poprawiono ważniejsze drogi, wyrównując je i odnawiając przez założenie rowów i przepustów. Zimą 1928/29 klęska mrozu przyniosła olbrzymie szkody w starodrzewiu jodłowym. W okresie II wojny światowej w lasach pozyskiwano drewno w sposób rabunkowy. Po wojnie sporządzono plan urządzenia gospodarstwa leśnego lasów miasta Zgierza na okres 1948/49-1957/58 ustalający jego obszar na 555,49 hektarów, w tym Krogulec stanowił największy kompleks o powierzchni 205,22 ha. Właścicielem hipotecznym lasów było Miasto Zgierz nie obciążone żadnymi ograniczeniami w użytkowaniu lasów. Położenie lasów zapewniało zbyt wszelkich „sortymentów” użytkowych i opałowych. Drewno przerabiane we własnym tartaku miasto zużywało na odbudowę i inwestycje miejskie. Prawo polowania Zarząd Miasta wydierżawiał osobie prywatnej, zbiór jagód i grzybów odbywał się odpłatnie na podstawie kart wstępu uprawniających do zbioru płodów leśnych. Zakazem Zarządu Miasta został zniesiony bezprawny wypas bydła. Administrację nad lasami, z ramienia Zarządu Miasta, sprawował kierownik lasów, funkcje ochronne pełniło czterech gajowych zamieszkałych w osadach leśnych, zatrudnieni byli też stali robotnicy leśni. W tym planie został dostrzeżony szczególny charakter i przeznaczenie Lasu Krogulec ze względu na swe położenie w granicach rozwijającego się miasta przemysłowego. Uznano go za obiekt cenny pod względem gospodarczym, służący jednocześnie celom społecznym. Jako miejsce stałych wycieczek mieszkańców Łodzi i Zgierza obszerna przestrzeń zieleni Lasu Krogulec w pobliżu tych miast stanowiła czynnik zdrowotny i niezmiernie ważny w krajobrazie regionu łódzkiego.

Aktualny plan urządzenia lasu na lata 1994-2003 realizowany jest na szczegółowo wyodrębnionych oddziałach i pododdziałach zależnych od uwarunkowań środowiskowych i drzewostanu, zawiera w sobie szczegółowy opis taksacyjny jednostek oraz wskazania gospodarcze. W Lesie Krogulec, z uwagi na jego położenie w granicach miasta, prowadzona jest gospodarka uwzględniająca ochronny charakter lasu i realizująca zasady ekologii leśnictwa.

WSTĘP

Zarząd Miasta Zgierza zawarł umowę (Nr 21/99 w dniu 9 listopada 1999 roku) z Przedsiębiorstwem Zagospodarowania Miast i Osiedli „Teren” Sp. z o.o. w Łodzi na opracowanie „Koncepcji zagospodarowania Lasu Krogulec w Zgierz w celu jego przystosowania do funkcji parkowo-rekreacyjnej”.

Jest to jedno z szeregu opracowań studialno-projektowych podjętych przez Zarząd Miasta realizujących politykę przestrzenną Zgierza określoną w oparciu o ustalenia „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Zgierza”, które zostało przyjęte Uchwałą Rady Miasta Zgierza Nr XLVI/376/98 w dniu 5 czerwca 1998 roku.

Akceptacja niniejszej Koncepcji... stanowić będzie podstawę kontynuowania prac planistyczno-projektowych w sferze zagospodarowania przestrzennego, gospodarki leśnej a także określenia programu wykorzystania walorów lasu dla celów dydaktycznych i rekreacyjnych.

Prace, o których mowa powyżej obejmować powinny także rejon otoczenia lasu ze względu na wzajemne relacje Las Krogulec a spodziewane intensywne procesy urbanizacyjne szczególnie od jego wschodniej strony.

I. LAS KROGULEC I JEGO OTOCZENIE W POLITYCE PRZESTRZENNEJ ZGIERZA

1. Las Krogulec (wchodzący obecnie w skład Nadleśnictwa Grotniki) położony jest w zachodniej części Zgierza i bezpośrednio graniczy z terenami rolniczymi (za wyjątkiem rejonu południowego, zagospodarowanego obiektami o charakterze gospodarczym i budownictwem mieszkaniowym niskim) a pośrednio z zielonym pierścieniem od strony północnej Łodzi. Przez las (w jego części północnej) przebiega linia kolejowa relacji Łódź - Zgierz - Kutno, a także droga przecinająca obszary leśne w kierunku północno-zachodnim.

W niedalekiej odległości od obszaru leśnego (od strony wschodniej) funkcjonuje największa koncentracja zabudowy wielorodzinnej w Zgierz - Osiedle 650-lecia wraz ze Szpitalem Wojewódzkim.

Z kolei od strony południowej niemal graniczy z lasem rzeka Bzura stanowiąca istotny element układu przyrodniczego miasta i regionu łódzkiego (regionalny korytarz ekologiczny) oraz przebiega ulica Aleksandrowska wprowadzająca ruch samochodowy do centrum Zgierza od strony Aleksandrowa. Droga ta (Nr 71) relacji Stryków - Zgierz - Aleksandrów - Konstantynów - Pabianice to fragment obwodnicy wokół aglomeracji łódzkiej.

Istotnym elementem zagospodarowania terenu (w południowo-wschodnim skraju lasu) jest wyodrębniony teren cmentarza urządzony przez władze miejskie w 1916 roku dla złożenia w nim poległych w czasie działań wojennych po 1914 roku żołnierzy polskich, niemieckich i rosyjskich. Obecnie trwają prace odtwarzające dawny wygląd cmentarza.

WNIOSEK- położenie Lasu Krogulec jest ekspozowane (osiedle, kolej, drogi). Wymaga to godzenia wpływu różnorodnych oddziaływań na obszar leśny w taki sposób, by walory przyrodnicze lasu nie uległy degradacji a i potrzeby rekreacyjne (w minimalnym choćby zakresie) zostały zaspokajane.

2. Zgodnie z wymienionym uprzednio STUDIUM, które w myśl cytowanej uchwały Rady Miasta określa zasady polityki przestrzennej Zgierza:

- Las Krogulec i jego najbliższe otoczenie odgrywa już obecnie istotną rolę w strukturze funkcjonalno-przestrzennej miasta:

— Las Krogulec to tereny leśne o stosunkowo znacznej powierzchni - (przeszło 200 ha) stanowiące kompleks przyrodniczy określany w STUDIUM jako „trwała struktura miejska”.

Jest to obszar cenny przyrodniczo stanowiący biotyczną barierę dla urbanizacji;

- lasy na terenie miasta (w tym Las Krogulec) stanowią bardzo istotny element środowiska przyrodniczego Zgierza łącząc je z układem zewnętrznym. W przypadku Lasu Krogulec z rejonem kompleksu leśnego Grotniki - Lućmierz tj. północnego fragmentu „zielonego pierścienia” wokół Łodzi wchodzącego w skład strefy wypoczynkowej Łódzkiej Aglomeracji Miejskiej.
- ze względu na swoje wartości przyrodnicze i krajobrazowe (znaczny obszar leśny, zróżnicowany drzewostan, obszar źródłowy rzeki Lindy) Las Krogulec stanowi rejon penetracji przez okoliczną ludność, a szczególnie przez mieszkańców Osiedla 650-lecia. Jest to powodowane zaspokajaniem potrzeb rekreacyjnych a także względami gospodarczymi wiążącymi się ze zbieraniem runa leśnego;
- rejon pobliskiego osiedla wraz ze szpitalem o znaczeniu ponadlokalnym to (zgodnie ze STUDIUM) „trwale ukształtowane struktury miejskie”;
- Las Krogulec i jego najbliższe otoczenie spełniać będą w przyszłości (według ustaleń zawartych w STUDIUM) jeszcze bardziej istotną rolę w strukturze funkcjonalno-przestrzennej miasta niż ma to miejsce dotąd ponieważ:
  - mając na uwadze ograniczoną ilość miejsc wypoczynku codziennego w Zgierzu w STUDIUM stwierdzono, że „widzi się potrzebę większego wykorzystania kompleksu leśnego Krogulec dla celów mało agresywnej penetracji rekreacyjnej... Zachowując rygorochrony lasu (jego siedlisk naturalnych i krajobrazu)... proponuje się jego przekształcenie... z dostosowaniem ewentualnych zamierzeń programowych (szlaki turystyczne, ścieżki zdrowia) do chłonności naturalnej warunkowanej odpornością siedlisk leśnych” i dalej „powinien być wykonany cały szereg opracowań specjalistycznych określających formy i zakres jego wykorzystania, zagospodarowania i ochrony”.
  - Las Krogulec zajmuje poczesne miejsce w „strategicznej koncepcji kształtowania ekologicznego systemu funkcjonalno-przestrzennego Zgierza” określonej w STUDIUM. Do obszarów węzłowych tego systemu (w warunkach Zgierza) zaliczono m.in. kompleks leśny Krogulec wraz z otaczającymi go zespołami zieleni łąkowej i czynnymi terenami źródłowymi. Wskazane jest zalesienie przedpola lasu dla ochrony i alimentacji obszaru źródłowego. Za ciągi ekologiczne uznano w w STUDIUM osie cieków na zachodnim przedpolu Lasu Krogulec, z których północny łączy się z rzeką Lindą przepływającą następnie przez Grotniki. W STUDIUM uznano, że „respektowanie w rozwoju Zgierza założeń strategicznej koncepcji kształtowania ekologicznego systemu funkcjonalno-przestrzennego... zapewni właściwe warunki dla zrównoważonego rozwoju miasta zintegrowanego przestrzennie i biocentrycznie z szerszym zapleczem aglomeracji łódzkiej”.
  - zgodnie z: Rozporządzeniem Rady Ministrów z 23 stycznia 1996r. (Dz. U. Nr 12, poz. 63); „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego” z 1997 r., a obecnie materiałami do planu zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego - przewidziano lokalizację odcinka drogi ekspresowej S-14 (stanowiącą zachodnią obwodnicę Łodzi, łączącą autostradę A-2 z autostradą A-8) w rejonie Proboszczewic, Osiedla 650-lecia, Boruty, a więc w bezpośrednim sąsiedztwie Lasu Krogulec (po jego wschodniej stronie). Trasa ta, w wypadku jej fizycznej realizacji, stanie się istotną nową jakością w strukturze miejskiej i regionalnej, która jednak powodować może szereg uciążliwości w stosunku do Lasu jak i relacji Las - Osiedle. Stąd uznaje się za konieczne takie trasowanie drogi, by w maksymalnym stopniu ograniczyć jej negatywny wpływ na środowisko (hałas, emisji ołowiu, CO₂) oraz umożliwić relacje W-Z poprzez przejścia bezkolizyjne;
  - budowa powyższej trasy, bliskość przebiegu projektowanej autostrady A-2, skłania do lokalizacji (szczególnie w rejonie przystanku PKP Zgierz II) centrum usługowo-handlowego, określanego w STUDIUM mianem „Brama” (symboliczna „brama” do obszaru metropolitalnego Łodzi od strony A-2). Centrum to także wyma-

ga zabezpieczenia izolacji od ściany lasu ponieważ z pewnością może stać się obszarem koncentracji dużej ilości środków „ciężkiego” transportu.

Centrum „Brama” ma szansę stania się nowym jakościowo elementem w strukturze miasta, źródłem dochodów dla miasta i mieszkańców Zgierza, nie może jednak mieć negatywnego wpływu na wartości przyrodnicze Lasu;

— korzystne warunki lokalizacyjne (przyrodnicze, krajobrazowe, gruntowe, komunikacyjne) przesądziły o propozycji zlokalizowania (według STUDIUM) osiedla rezydencjonalnego w rejonie na zachód od Lasu Krogulec.

To także ewentualna nowa jakość, jaka może się pojawić w strukturze miasta, której realizacja również nie może zagrażać walorom lasu, a wprost przeciwnie podkreślać je. Duże działki, uzbrojenie o charakterze ekologicznym, charakterystyczna architektura i sposób zagospodarowania terenów powinny podkreślać atrakcyjność obszaru.

3. W STUDIUM stwierdzono, że „Obowiązuje wykonanie koncepcji zagospodarowania przestrzennego rejonu lasu uwzględniającej ochronę przed skutkami trasy S-14, powiązania z osiedlem 650-lecia, fakt lokalizacji zespołu usługowo-handlowego „BRAMA”, przebieg trasy drogowej...).

II. WALORY PRZYRODNICZO-KRAJOBRAZOWE LASU KROGULEC, ICH ZAGROŻENIE I KIERUNKI OCHRONY, WARUNKI WYKORZYSTANIA WALORÓW DLA CELÓW REKREACYJNYCH I DYDAKTYCZNYCH

II.1 Walory przyrodniczo-krajobrazowe Lasu Krogulec

1. Wysoka ranga jaką przywiązuje się w cyt. STUDIUM Lasowi Krogulec zawarta w koncepcji kształtowania ekologicznego systemu funkcjonalno-przestrzennego miasta Zgierza, to jest traktowania go jako obszaru węzłowego tego systemu, wynika z występowania tu istotnych wartości przyrodniczych. Las Krogulec w programie „Relikty przyrody naturalnej okolic Łodzi znalazł się na liście 20 najcenniejszych obiektów przyrodniczo-krajobrazowych (dotychczas nie chronionych) w granicach byłego województwa łódzkiego (tj. sprzed 1999 roku).

Prof. dr Józef Kurowski, biegły w zakresie ochrony przyrody i krajobrazu, w specjalistycznym opracowaniu „Waloryzacja przyrodniczo-leśna Lasu Krogulec w Zgierzu” Łódź-Zgierz 2000 podaje, że na terenie uroczyska leśnego Krogulec o powierzchni 222 ha:

- odnośnie walorów flory i ukształtowania terenu:

— „stwierdzono 24 gatunki drzew i 23 gatunki krzewów. Bogactwo dendroflory jest uwarunkowane dominacją żyznych siedlisk z udziałem obszarów podmokłych i zabagnionych ...”;

— różnica poziomów w lesie na odcinku 1,5 km wynosi 17,5 m, co określono jako „...dość znaczne zróżnicowanie wysokości”;

— „płynące z lasu strumienie kierują się na północny zachód... strumienie te wraz z punktowym źródłem właściwym znajdującym się na północnej granicy lasu stanowią system źródliskowy rzeki Lindy”;

— według przeprowadzonych badań florystycznych przez E. Filipiak (z końca lat 70.) i aktualnie przez autora w/w „Waloryzacji” „stwierdzono tu występowanie 7 gatunków roślin ściśle chronionych. Są to: bluszcz pospolity, wawrzynek wilczełyko, widłak jałowcowaty, pomocnik baldaszkowy oraz 3 gatunki storczyków: kruszczyk szerokolistny, kukułka szerokolistna i gnieźnik leśny. Stanowiska tych roślin związane są przede wszystkim z biocenozami lasów higrofilnych: grądem niskim, łęgiem i podsuszonym olsem. Rosną tu również gatunki częściowo chronione: kalina koralowa, kruszyna pospolita, porzeczka czarna, marzanka wonna, kopytnik pospolity i konwalia majowa.

Wyróżniono następujące zbiorowiska leśne:

- Higrofilne lasy liściaste:
  - Ols porzeczkowy (olszowy las bagienny) w formie podsuszanej, aktualnie w regresji,
  - Przystrumykowy łąg jesionowo-olszowy - obecnie w formie wąskich smug wzdłuż częściowo osuszonych cieków,
  - Grąd niski (wilgotny, inaczej czyścowy),
- Mezofilne lasy liściaste i mieszane
  - Grąd typowy,
  - Grąd wysoki (trzcinnikowy),
  - Grąd jodłowy,
- Bory mieszane
  - Bór mieszany sosnowo-dębowy typowy,
  - Bór mieszany sosnowo-dębowo-jodłowy.

Tak znaczne zróżnicowanie biocenoz leśnych jest uzależnione od wyraźnej mozaiki występujących tu gleb (ich zmiennej żyzności i wilgotności), dość urozmaiconej rzeźby terenu oraz oszczędnie prowadzonej gospodarki leśnej. Zbiorowiska te tworzą mozaikę typową dla lasów o cechach naturalnych.

Ponadto na terenie lasu Krogulec występują różne zbiorowiska zastępcze: głównie na siedlisku grądu - z dominacją sosny zwyczajnej, brzozy brodawkowatej, z drzewostanami mieszanymi (np. młodnikami sosnowo-bukowymi) sztucznego pochodzenia.

- „Najwyższe wartości przyrodniczo-leśne prezentują następujące typy fitocenoz leśnych:
  - grąd jodłowy z drzewostanami do 120 lat;
  - grąd niski - typowy las liściasty (zajmujący żyzne i wilgotne gleby) z dominującymi drzewostanami dębowymi w wieku do 100 lat i bogatym runem wczesnowiosennym;
  - grąd typowy - wielogatunkowy las mieszany, m.in. z najstarszym na terenie uroczyska - 170-letnim drzewostanem sosnowym;
  - bór mieszany dębowo-sosnowo-jodłowy”;

w kompleksie Lasu Krogulec (podobnie jak i w lasach Lućmierza i Szczawina) znajdują się naturalne krańcowe stanowiska jodły pospolitej i innych gatunków proweniencji górskiej, których zagęszczenie gwałtownie zmniejsza się na północ od Zgierza,
- odnośnie walorów fauny:
  - „...spośród gatunków ssaków na uwagę i ochronę zasługują sarna i dzik... Gnieźdzą się tu także liczne gatunki ptaków, np. dzięcioły, sójka.”
- odnośnie walorów krajobrazowych:

„Najwyższe wartości prezentują następujące krajobrazy:

  - granice polno-leśne,
  - zarastające łąki w dolinach strumieni,
  - dawne trakty leśne, szerokie, słoneczne drogi, zwykle obsadzone brzozą,
  - śródleśne polany,
  - najstarsze drzewostany, wysokopienne drzewa, otoczone bujnym podsyciem i różnorodnym, barwnym runem”.

2. Walory Lasu Krogulec to także jego znaczenie gospodarcze dla produkcji drewna. Nadleśnictwo Grotniki w wystąpieniu ze stycznia 2000 roku stwierdza, że jest prowadzona „Produkcja na zasadzie racjonalnej gospodarki drewna” oraz, że zasadą, którą się kieruje to zasada „Ciągłości i zrównoważonego wykorzystania funkcji lasów ...

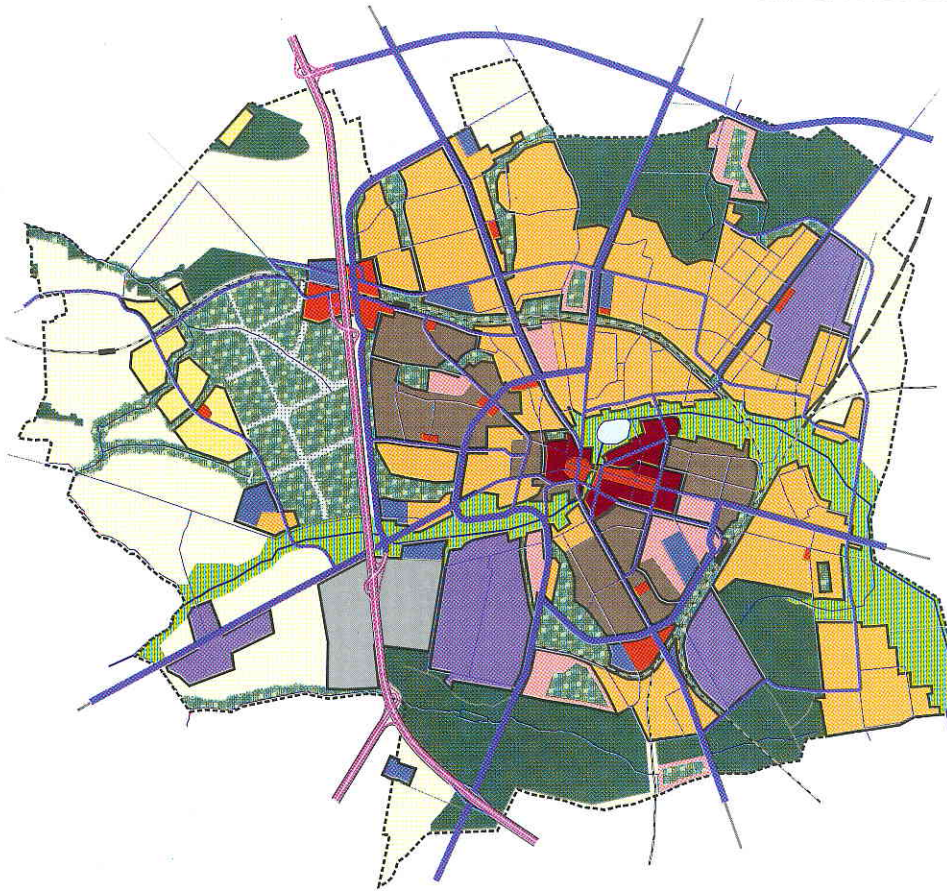
Główne prace wykonywane w tym uroczysku to:

- Pielęgnowanie upraw i młodników
- Trzebieże

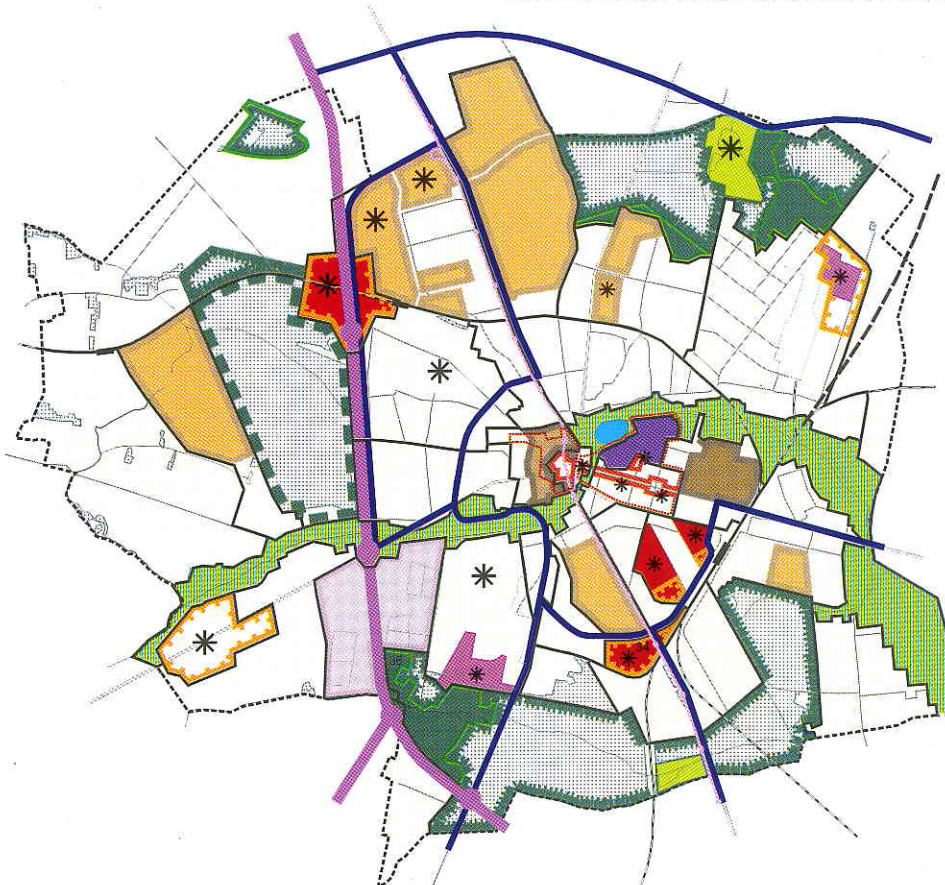
ZGIERZ - POLITYKA PRZESTRZENNA

KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA

- BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE WIELORODZINNE
- BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE JEDNORODZINNE
- ZESPOŁY USŁUGOWE
- CENTRA USŁUGOWE
- WIELOFUNKCYJNA ZABUDOWA USŁUGOWA
- TERENY PRZEMYSŁOWE
- TERENY GOSPODARczo - USŁUGOWE
- MIEJSKA STREFA KOMUNALNA
- BUDOWNICTWO REZYDENCJALNE
- REKREACYJNA ZIELEŃ MIEJSKA
- TERENY LEŚNE
- DOLINA RZĘKI BZURY
- DROGA EKSPRESOWA S-14
- ULICE GŁÓWNE I RUCHU PRZYSPIESZONEGO
- ULICE ZBIORCZE
- ULICE LOKALNE
- LINIE KOLEJOWE ISTNIEJĄCE
- PROJEKTOWANA LINIA KOLEJOWA ŁÓDŹ-ZGIERZ-KUTNO

INSTRUMENTALIZACJA POLITYKI PRZESTRZENNEJ

ELEMENTY POLITYKI PRZESTRZENNEJ PAŃSTWA

DROGA EKSPRESOWA S-14

SPECJALNA STREFA EKONOMICZNA

ELEMENTY POLITYKI PRZESTRZENNEJ WOJEWÓDZTWA

GŁÓWNE DROGI REGIONALNE

MODERNIZACJA TRAMWAJU

LINIA KOLEJOWA ŁÓDŹ - ZGIERZ - KUTNO

LOKALNA POLITYKA PRZESTRZENNA

OBSZARY WYRÓŻNIONE W LOKALNEJ POLITYCE PRZESTRZENNEJ

* OBSZARY SZCZEGÓLNIE WAŻNE DLA STRATEGII ROZWOJU MIASTA

OBOWIĄZEK SPORZĄDZENIA MIEJSCOWYCH PLANÓW

SPORZĄDZANIE ZMIAN W OBOWIĄZ. MIEJSCOWYM PLANIE OGÓLNYM ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA

OPRACOWANIE KONCEPCJI ZAGOSPODAROWANIA METROPOLITANYCH ZESPOŁÓW USŁUGOWYCH

OPRACOWANIE PROGRAMÓW SPECJALNYCH REWALORYZACJI I MODERNIZACJI

OBSZAR SZCZEGÓLNEJ OCHRONY TOŻSAMOŚCI KULTUROWEJ

OPRAC. PROGRAMU HUMANIZACJI OSIEDLA MIESZKANIOWEGO

OPRACOWANIE KONCEPCJI PORZĄDKOWANIA I UZUPNIENIA ZABUDOWY

OPRACOWANIE PROGRAMU PRZEBUDOWY ŚRÓDMIEJSKIEGO OBSZARU PRZEMYSŁOWEGO

OPRACOWANIE STUDIUM OPŁACALNOŚCI BUDOWY MIEJSKIEJ STREFY KOMUNALNEJ I JEJ WPŁYWU NA ŚRODOWISKO

OPRACOWANIE PROGRAMU MODERNIZACJI OŚRODKÓW REKREACYJNYCH

OPRACOWANIE PROGRAMU REWITALIZACJI DOLINY BZURY

OPRACOWANIE PROGRAMU URZĄDZENIA MIEJSKIEGO PARKU LEŚNEGO

OBSZAR PRZEWIÓZANY DO USTANOWIENIA UŻYTKU EKOLOGICZNEGO

OBSZAR DO DOLESIENIA

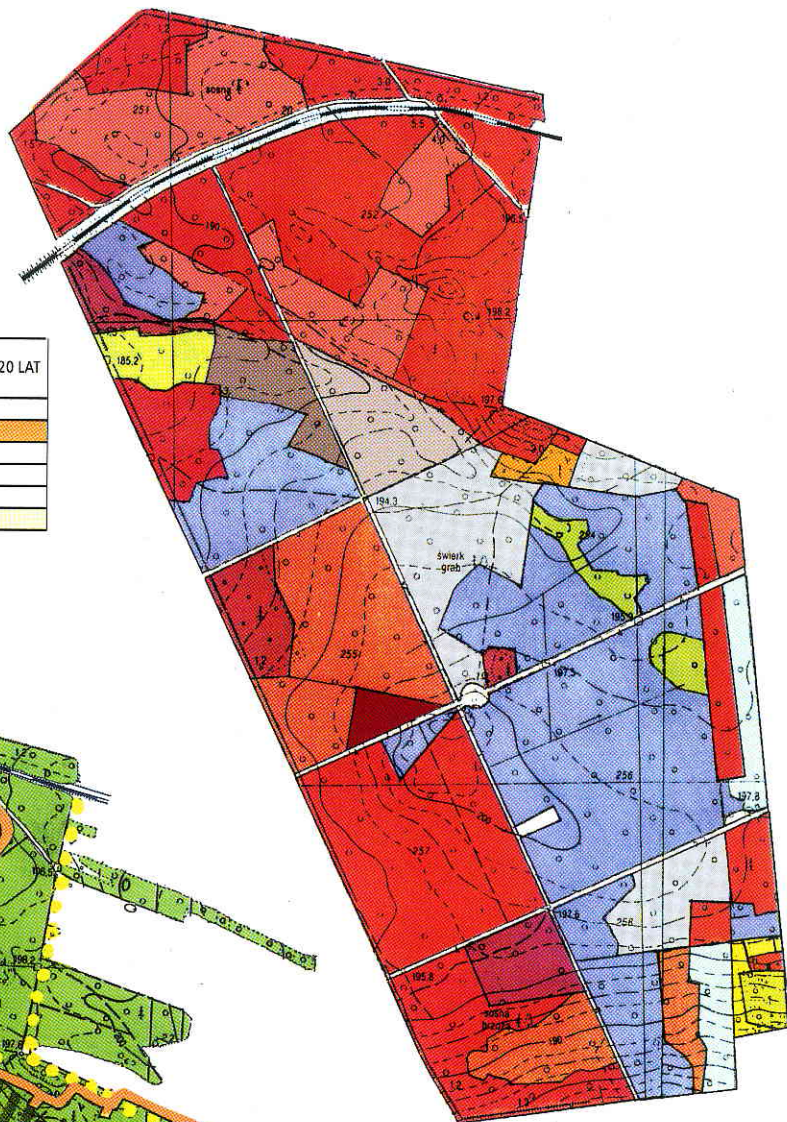
OPRACOWANIE KONCEPCJI PRZYSTOSOWANIA LASÓW DO POTRZEB REKREACYJNYCH

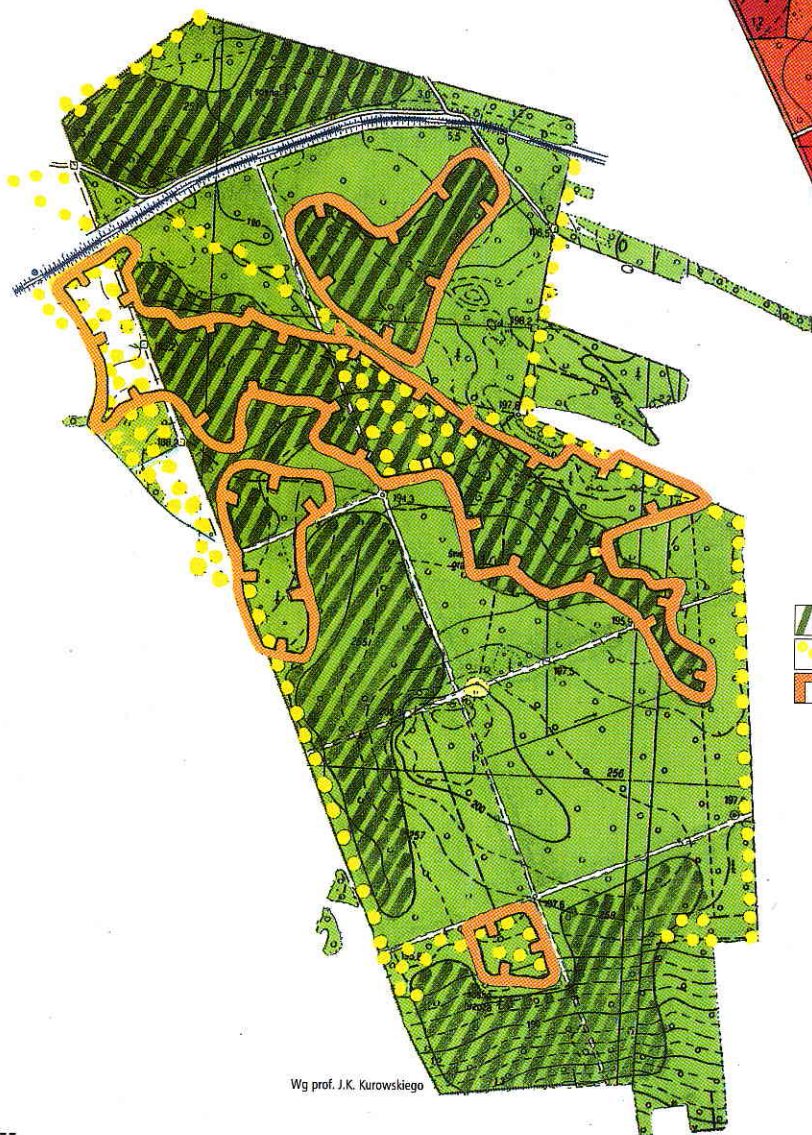
ZGIERZ - REJON LASU KROGULEC

UWARUNKOWANIA PRZYRODNICZE I PLANISTYCZNE

	KO LUB KDO	REBNE STARSZE	21 LAT DO WIEKU REBNEGO	1 - 20 LAT
DAB				
SOSNA				
BRZOZA				
OLCHA				
JODŁA				
BUK				

Wg Mapy Gospodarczo-Przeglądowej

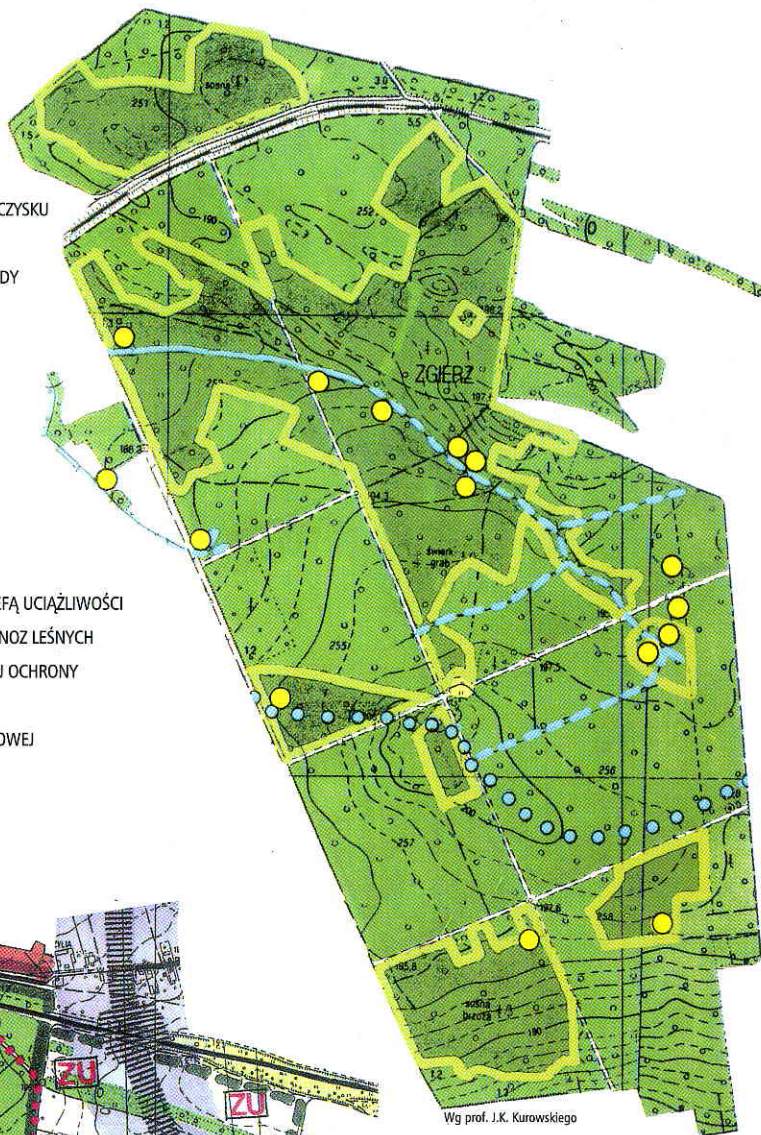
Wg prof. J.K. Kurowskiego

- NAJLEPIEJ ZACHOWANE FRAGMENTY LASU
- OBSZARY O NAJWYŻSZYCH WALORACH KRAJOBRAZOWYCH
- OBSZARY NAJBARDZIEJ WRAŻLIWE NA PENETRACJĘ

- LOKALIZACJA NAJCENNIJSZYCH DRZEWOSTANÓW W UROCZYSKU
- OKAZAŁE STARE DRZEWA
- SYSTEM HYDROGRAFICZNY OBSZARU ŹRÓDLIKOWEGO LINDY
- DZIAŁ WODNY III-RZĘDU

- GRANICA LASU KROGULEC
- OTULINA LASU KROGULEC
- PROJEKTOWANA DROGA EKSPRESOWA S-14 WRAZ ZE STREFĄ UCIAŹLIWOŚCI
- OBSZARY PROPONOWANEJ SZCZEGÓLNEJ OCHRONY BIOCENOZ LEŚNYCH
- STANOWISKA GATUNKÓW ROŚLIN GODNYCH SZCZEGÓLNEJ OCHRONY
- PROPONOWANA ŚCIEŻKA DYDAKTYCZNA
- OBSZARY DOPUSZCZALNEJ STREFY ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ
- ISTNIEJĄCE OSIEDLE MIESZKANIOWE
- ISTNIEJĄCE ZESPOŁY USŁUGOWE
- ISTNIEJĄCE PRZEDSIĘBIORSTWO ROLNO-PRODUKCYJNE
- ŁĄKI

Wg prof. J.K. Kurowskiego

Wg prof. J.K. Kurowskiego

ZGIERZ - REJON LASU KROGULEC

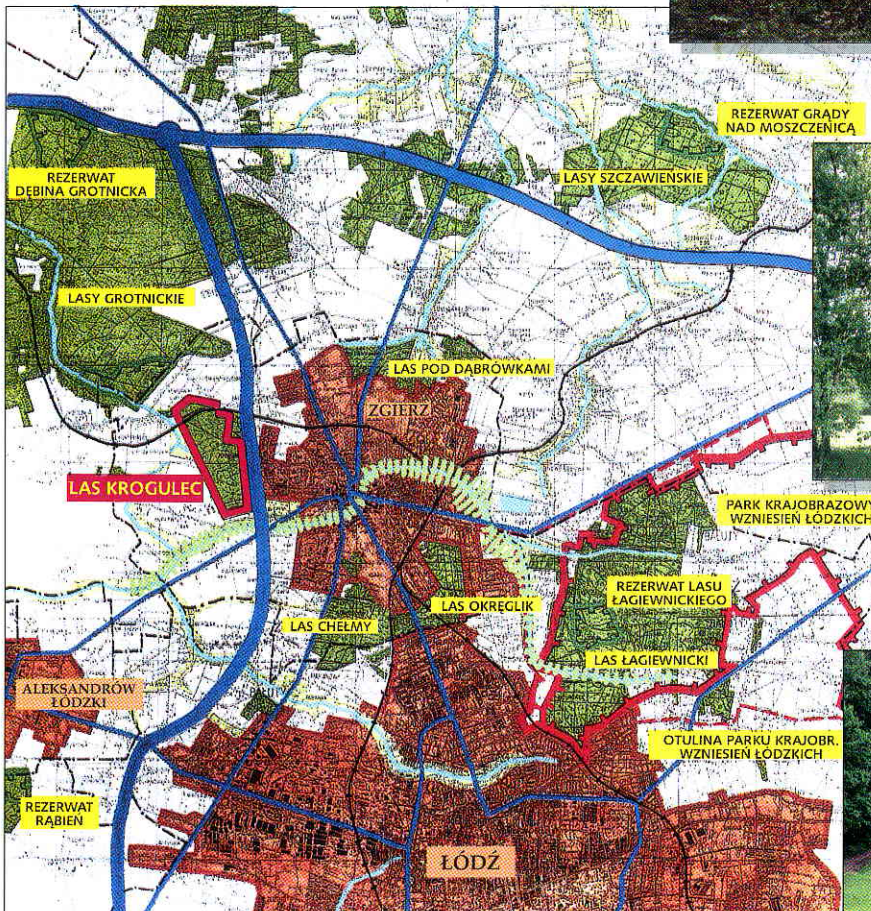
UWARUNKOWANIA PRZYRODNICZE I PLANISTYCZNE

Jodła na naturalnym stanowisku.

Były obszar źródliskowy.

Okazały dąb na skraju lasu.

Widok od strony zachodniej.

- GRANICA PARKU KRAJOB. WZNIESIEŃ ŁÓDZKICH
- GRANICA REZERWATÓW
- TERENY ZAINWESTOWANIA MIEJSKIEGO
- KOMPLEKSY LASÓW
- DOLINA RZĘKI BZURY
- ZIELEŃ DOLINNA I ŁĄKOWA
- WODY
- PROJEKTOWANA AUTOSTRADA
- PROJEKTOWANA DRÓGA EKSPRESOWA
- DRÓGI GŁÓWNE
- KOLEJ

Widok od strony Osiedla 650-lecia.

- Cięcia sanitarne polegające na usuwaniu posuszu czyli drzew opanowanych przez szkodliwe owady
  - Przebudowa drzewostanów, która ma na celu:
    - popieranie naturalnego odnowienia jodły,
    - wprowadzanie gatunków drzew leśnych zgodnie z występującymi siedliskami
    - wzbogacanie składu gatunkowego
    - zróżnicowanie pionowe drzewostanów
    - zwiększenie odporności całego ekosystemu na czynniki zewnętrzne.”
3. Walory Lasu Krogulec można podsumować w sposób następujący:
- „Las mieszany dębowo-jodłowy ze znacznym udziałem drzewostanów sosnowych i brzoźowych wpływa w znaczący sposób na klimat miejscowy. Las łagodzi skutki nagłych zmian temperatury, utrzymuje zwiększoną, w stosunku do otoczenia, wilgotność, tłumi hałas i dostarcza niezbędnych nam wrażeń estetycznych” (wg „Waloryzacji...”),
  - stanowi jedno z najbardziej wysuniętych na północ stanowisk (w kraju) występowania i odnawiania się jodły,
  - według Nadleśnictwa Grotniki:

„bogate siedliska oraz występujące tu drzewa świadczą o puszczańskiej historii tego terenu”. Las Krogulec określany jest jako „perła przyrody.. wokół dużego miasta”. Ze względu na walory tego lasu Nadleśnictwo złożyło wnioszek „o uznanie Uroczyska Krogulec za Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy”.

Ponadto podkreśla się jego pozytywną rolę w ochronie gleb i wpływaniu na równowagę przyrodniczą.

II.2. Zagrożenia walorów przyrodniczo-krajobrazowych Lasu Krogulec

1. Dyrektor Generalny Lasów Państwowych w swym zarządzeniu w sprawie doskonalenia gospodarki leśnej na podstawach ekologicznych (z maja 1999 roku) zwraca uwagę na postępującą, w skali Polski, degradację środowiska przyrodniczego, na wzmożenie negatywnych oddziaływań czynników abiotycznych i biotycznych, które zagrażają istnieniu lasów. Podkreślono, że zdolność adaptacyjna lasów jest ograniczona. Jest to stwierdzenie ogólne, ale w pewnym stopniu odnoszące się i do Lasu Krogulec, który leży w II strefie zagrożenia przemysłowego. Według opinii Nadleśnictwa Grotniki „skutki oddziaływania przemysłu są widoczne w postaci zwiększonej ilości wydzielającego się posuszu oraz redukcji aparatu asymilacyjnego”.

Do istniejących zagrożeń omawianego Lasu zalicza się także (wg cyt. opracowania prof. J. Kurowskiego):

  - osuszanie terenów leśnych i ich sąsiedztwa (część cieków przez szereg miesięcy w roku ma suche koryta);
  - powstawanie różnorodnych barier ograniczających możliwości migracyjne zwierząt (głównie na kierunku zachodnim wiążącym się z lasami grotnicko-luźmierskimi);
  - zaśmiecanie lasu co powoduje zatrucie gleby, wód, organizmów żywych;
  - nadmierną penetracją „ostoi faunistycznych i najbardziej wrażliwych biocenoz leśnych, zwłaszcza grądów niskich z cenną florą wczesnowiosenną i lasów jodłowych”.
2. Z kolei do zagrożeń, które mogą się pojawić należą przede wszystkim:
  - ewentualna realizacja trasy drogowej ruchu szybkiego (od strony wschodniej lasu), określana mianem S-14 (lub R1) łącząca planowane autostrady A-2 i A-8 i stanowiąca zachodnią obwodnicę Łódzkiego Zespołu Miejskiego;
  - realizacja zamierzeń usługowo-handlowych określanych mianem „BRAMA” o istotnym znaczeniu dla aktywności gospodarczej Zgierza;
  - rozbudowa osiedli mieszkaniowych na północny-wschód („Proboszczewice”), wschód („Parzęczewska”), zachód („Krogulec”).

II.3. Kierunki ochrony walorów przyrodniczo-krajobrazowych Lasu Krogulec

1. Mając na uwadze zarówno walory jak i zagrożenia obszaru leśnego i terenów otaczających, władze samorządowe Zgierza podjęły przygotowanie wielostronnych opracowań studialno-projektowych zmierzających do określenia zasad pogodzenia różnorodnych funkcji jakie powinien spełniać znaczny obszar leśny leżący w mieście, podlegającym stałemu rozwojowi, wzbogacaniu elementów swego zainwestowania. Wynikiem takich prac powinien stać się także i plan zagospodarowania przestrzennego lasu uwzględniający jego relacje zewnętrzne. Istotną fazę wstępną takiego opracowania stanowi niniejsza „Koncepcja...”.

2. Wniosek o objęcie szczególną formą ochrony Lasu Krogulec poprzez uznanie go za zespół przyrodniczo-krajobrazowy złożyło Nadleśnictwo Grotniki na ręce Wojewody Łódzkiego. Wystąpienie zostało pozytywnie zaopiniowane przez Wojewódzką Komisję Ochrony Przyrody w grudniu 1999r.

Zespół przyrodniczo-krajobrazowy to (zgodnie z ustawą o ochronie przyrody) szczególna forma ochrony przyrody, ochrony indywidualnej. Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „wyznacza się w celu ochrony wyjątkowo cennych fragmentów krajobrazu naturalnego i kulturowego, dla zachowania jego wartości estetycznych” (art. 31 Ustawy o ochronie przyrody z 1991r. Dz. U. Nr 114, poz. 492).

Kompetencje do ustanowienia „zespołu...” posiada Wojewoda, a także samorząd gminy. W dokumencie ustanawiającym tę formę ochrony przyrody zostaną określone ograniczenia, zakazy i nakazy (wybrane z zestawienia zawartego w art. 37 cyt. ustawy).

Proponowane przez wnioskodawcę zakazy obejmują:

- pozyskiwanie, niszczenie lub uszkodzenie drzew i innych roślin z wyjątkiem prac związanych z prowadzeniem gospodarki leśnej,
- niszczenie gleby lub zmiany sposobu jej użytkowania,
- zmiany stosunków wodnych, regulacji rzek i strumieni,
- wysypywania, zakopywania i wylewania odpadów lub innych nieczystości, innego zanieczyszczania wód i gleb oraz powietrza,
- wydobywania skał i minerałów,
- zakłócania ciszy,
- budowy lub rozbudowy obiektów budowlanych, linii komunikacyjnych, urządzeń lub instalacji,
- ruchu pojazdów z wyjątkiem pojazdów służb leśnych oraz ochrony przyrody (nie dotyczy dróg publicznych).

Nadrzędnym celem powinna być ochrona:

- populacji jodły pospolitej na naturalnym stanowisku - na północnej granicy jej geograficznego zasięgu;
- mozaiki lasów typowych dla żyznych siedlisk na niżu środkowopolskim;
- naturalnego krajobrazu leśnego.

W niniejszym opracowaniu proponuje się także objęcie zakazem płoszenie i zabijanie dziko żyjących zwierząt, niszczenie nor i legowisk zwierzęcych, gniazd ptasich i wybieranie jaj.

3. Ochrona wartości przyrodniczo-krajobrazowych Lasu Krogulec uzależniona jest w bardzo dużym stopniu od właściwego zagospodarowania terenów obrzeżnych, a w tym głównie:

- technicznego zabezpieczenia lasu od niekorzystnego wpływu trasy S-14 (hałas, spaliny, między innymi poprzez wykopy, ekrany),
- takiej lokalizacji zabudowy osiedlowej i handlowo-usługowej, aby nie obejmowały one swym zainwestowaniem ani wygradzaniem terenów bezpośredniej strefy otulinowej parku. Szczegółne obostrzenia dotyczą otuliny od strony północno-zachodniej, gdzie występują łąki i zarośla stanowiące obszar źródliskowy Lindy.

II.4. Warunki wykorzystania walorów przyrodniczo-krajobrazowych Lasu Krogulec dla celów rekreacyjnych i dydaktycznych

Podstawowymi warunkami wykorzystania walorów lasu dla celów rekreacyjnych i dydaktycznych są:

- respektowanie ogólnych zasad kierunków ochrony walorów przyrodniczo-krajobrazowych określonych w pkt. II.3.
- takie zagospodarowanie przestrzenne lasu i jego otoczenia, które określi, zabezpieczy, a jednocześnie wyeksponuje:
  - obszary szczególnej ochrony biocenoz leśnych;
  - obszary lasu najbardziej wrażliwe na negatywne skutki intensywnej penetracji;
  - obszary najcenniejszych (na terenie uroczyska) kompleksów drzewostanów;
  - lokalizację najbardziej okazałych drzew;
  - stanowiska szczególnie wartościowych roślin;
  - obszary o najwyższych walorach krajobrazowych;
  - główne ostoje faunistyczne;
  - otulinę lasu stanowiącą obszar źródłowy rzeki Lindy;
  - trasy dydaktycznych ścieżek przyrodniczo-leśnych;
  - rejon dopuszczalnej zabudowy turystycznej, usługowej;
  - miejsca wejść do lasu;
  - przebieg trasy S-14;
  - przejścia przez trasę S-14;
  - granice dopuszczalnej granicy zabudowy i budowy różnego rodzaju przegród (np. ogrodzeń) w sąsiedztwie lasu, a także działań powodujących osuszenie terenów;
  - korytarz ekologiczny pomiędzy Lasem Krogulec a Lasami Grotnicko-Lućmierskimi wolny od zabudowy i wygradzania w celu umożliwienia zachowania kontaktów fauny pomiędzy uroczyskiem Krogulec a tymi lasami.

III. KONCEPCJA ZAGOSPODAROWANIA LASU KROGULEC I JEGO OTOCZENIA

1. Intencją przedstawionej na mapie koncepcji zagospodarowania Lasu Krogulec i jego bezpośredniego otoczenia jest dążenie do pogodzenia:

- uwarunkowań wynikających z polityki przestrzennej Zgierza określonej w cytowanym Studium (wg rozdziału I)
- wskazań zawartych w przedstawionej Waloryzacji (rozdział II)
- polityki związanej z gospodarką leśną prowadzoną przez służby leśne.

Gospodarowanie przestrzenią, której wyrazem jest niniejsza „Koncepcja...” jest tylko jednym (choć bardzo ważnym) z elementów wpływających na spełnienie przyjętych na wstępie założeń.

Pogodzenie niekiedy sprzecznych interesów wymaga nie tylko racjonalnych decyzji lokalizacyjnych, ale także respektowania norm technicznych w trakcie realizacji i eksploatacji trasy S-14 oraz realizacji programu „Brama” zabezpieczających przed ich ujemnym wpływem zarówno las jak i osiedle oraz szpital.

Niebagatelną rzeczą jest także edukacja ekologiczna mieszkańców pobliskich terenów mająca za zadanie ugruntowanie świadomości o unikalnych walorach przyrodniczych, krajobrazowych, dydaktycznych tego lasu wymagających respektowania ustalonych zaleceń dotyczących użytkowania kompleksu leśnego i jego otuliny (szczególnie od strony zachodniej).

Przyjęcie zasady „zrównoważonego rozwoju” powinno jednak stwarzać warunki godzenia czysto przyrodniczych funkcji lasu z tendencją do wykorzystywania jego walorów dla celów rekreacyjnych i dydaktycznych.

Stąd szereg propozycji „Koncepcji...” zmierzających do takiego zorganizowania użytkowania obszaru leśnego i otoczenia, by zabezpieczyć i pogodzić wielorakie funkcje.

2. W konsekwencji przyjętych założeń w rozwiązaniach „Koncepcji...” przewiduje się:

- kierunki, z których należy się spodziewać największego nasilenia penetracji turystycznej (w tym spacerowej).
- powiązane z nimi miejsca zatrzymania a następnie „kanalizacji” ruchu pieszego. Miejsca zatrzymania to dla osób zmotoryzowanych wydzielone zespoły parkingowe (na obrzeżach lasu) związane z ulicą drugorzędną, ale blisko węzła z S-14. Z samej trasy brak możliwości bezpośredniego zjazdu (poza węzłami) w dowolnym miejscu, brak również możliwości parkowania na niej;
- piesze powiązania bezkolizyjne osiedle - las poprzez trasę S-14
- ze względu na charakter trasy S-14 bardzo eksponowane miejsce jej wlotu do łódzkiego zespołu metropolitalnego w Zgierzu, atrakcyjność miejsca - przewiduje się w północno-wschodnim otoczeniu Lasu Krogulec w nawiązaniu do zespołu „Brama” lokalizację obiektów obsługi ruchu turystycznego, a w samym zespole obiekty typu transportowego, handlowego, gastronomicznego, bankowego;
- na głównych wejściach do lasu lokalizację obiektów ruchu turystycznego w tym: deszczochrony, mała gastronomia (na zewnątrz lasu);
- wewnątrz lasu:
  - eksponowanie głównego traktu spacerowego o kierunku północ-południe po śladzie istniejącego duktu,
  - urządzenie dydaktycznej ścieżki przyrodniczej z następującymi elementami stanowiącymi o jej atrakcyjności:
    - trasa główna,
    - trasa prowadząca do najstarszych drzewostanów,
    - trasa prowadząca do źródeł Lindy;
  - rozwidlenia traktów stwarzają możliwość urządzenia miejsc odpoczynku, instalowania tablic informacyjnych, deszczochronów, sanitariatów;
  - wyróżnienie elementów systemu hydrograficznego,
  - trakt spacerowy, trasy dydaktycznej ścieżki przyrodniczej mogą być wyposażone w elementy właściwe dla leśnych ścieżek zdrowia co w istotny sposób powinno ograniczyć swobodną penetrację obszaru leśnego,
  - odrestaurowanie kompleksu cmentarza wojennego a także jego rozpropagowanie, może spowodować, że stanie się on nie tylko obiektem zainteresowania turystycznego ale także przyczynkiem dla rozwoju kontaktów międzynarodowych Zgierza,
- zabezpieczenie podmokłych łąk doliny rzeki Lindy przed wygradzaniem i osuszaniem, wskazanie korytarza ekologicznego Las Krogulec - Lasy Grotnicko - Lućmierskie,
- odsunięcie rejonu lokalizacji zabudowy rezydencjalnej (od strony zachodniej) od ściany lasu tak, by działania inwestycyjne z nią związane, w tym z urządzeniami sieciowymi nie znalazły się w kolizji z przyjętymi funkcjami lasu.

3. Przyjęcie „Koncepcji...” przez władze miejskie i służbę leśną powinno wywołać działania polegające na stopniowym przystosowywaniu lasu do uporządkowanego organizacyjnie wykorzystywania jego walorów na cele rekreacyjne i dydaktyczne. Jednymi z elementów tych działań powinny stać się przygotowania dotyczące tablic informacyjnych mówiących o walorach uroczyska i ich potencjalnych zagrożeniach, nakazach związanych z ochroną przyrody oraz różnego rodzaju drogowskazy i oznakowania.

IV. FINANSOWANIE PROGRAMU EDUKACJI EKOLOGICZNEJ I OCHRONY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO ZARYSOWANEGO W „KONCEPCJI ...”

IV.1 USTALENIA OGÓLNE DO WNIOSKU O UZYSKANIE ŚRODKÓW FINANSOWYCH NA REALIZACJĘ ZAMIERZEŃ „KONCEPCJI...”

KONCEPCJA zagospodarowania Lasu Krogulec w Zgierzu (uwzględniająca jego otoczenie) wyraża dążenie do maksymalnej ochrony walorów przyrodniczo-krajobrazowych Lasu, przedstawia występujące i potencjalne ich zagrożenie, kierunki ochrony i warunki wykorzystania tych walorów dla celów dydaktyczno-rekreacyjnych.

KONCEPCJA w sposób generalny przedstawia sposób zagospodarowania samego Lasu traktowanego jako „zespół przyrodniczo-krajobrazowy” i jego otoczenia w sposób umożliwiający w następnej fazie określenie technicznego sposobu urządzenia tras o charakterze dydaktyczno-spacerowym związanych z edukacją ekologiczną i towarzyszącymi im elementom zagospodarowania oraz formę obiektów, tras drogowych, przejść, zabezpieczeń przed hałasem i spaliniami, których należy spodziewać się w otoczeniu Lasu.

Stąd całość opracowania KONCEPCJI, tj. jej część tekstową i rysunkową należy traktować jako podstawowy załącznik do wniosku o przyznanie dotacji lub ewentualnie pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

IV.2 ZASADY UDZIELANIA POMOCY FINANSOWEJ PRZEZ WOJEWÓDZKI FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ W ŁODZI

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi określił zasady udzielania pomocy finansowej przy realizacji zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej (zasadniczo) do wysokości 50 % kosztów realizacji zadania.

Przedstawiono dwa rodzaje pomocy finansowej udzielanej przez Fundusz:

- pożyczka, która może być częściowo umorzona po spełnieniu określonych warunków (terminowa realizacja zadań, osiągnięcie planowanych efektów),
- dotacja.

Ze względu na fakt, że Las Krogulec:

- spełniać może (po przystosowaniu) funkcje związane z edukacją ekologiczną,
- jest obejmowany (złożony wniosek) szczególną ochroną przyrody w formie „zespołu przyrodniczo-krajobrazowego”,
- określany jest jako „perła przyrody wokół dużego miasta”, „relikty przyrody naturalnej okolic Łodzi”, „jeden z najcenniejszych obiektów przyrodniczo-krajobrazowych”, „obszar węzłowy ekologicznego systemu funkcjonalno-przestrzennego miasta Zgierza”

najwłaściwszą formą pomocy finansowej ze strony Funduszu dla realizacji zarysowanego programu jest forma dotacji.

Dotacja uwzględniać powinna środki finansowe niezbędne dla:

- kontynuowania prac studialno-projektowych związanych z określeniem technicznych elementów tras dydaktycznych związanych z edukacją ekologiczną spełniających jednocześnie rolę tras rekreacyjnych,
- urządzenie - zagospodarowania wyżej wymienionych tras dydaktycznych oraz realizacja obiektów towarzyszących określonych w KONCEPCJI.

W załączeniu przedstawiono wzory wniosków o przyznanie dotacji lub pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Łódź, dnia .....

Data wpływu .....
wpisano do rejestru ..... roku
pod Nr .....

Nazwa i adres składającego wniosek:

.....

.....

tel. .... fax .....

**Wojewódzki Fundusz Ochrony
Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi
ul. Łąkowa 11, 90-562 Łódź**

**Wniosek
o przyznanie dotacji z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej na rok .....**

Prosimy o przyznanie dotacji w wysokości ..... słownie złotych
..... od .....
do ..... (podać proponowany okres wykorzystania dotacji)
na sfinansowanie nakładów związanych z realizacją następującego zadania:

.....
Wyżej wymieniona inwestycja charakteryzuje się następującymi wskaźnikami:

1. Wartość kosztorysowa inwestycji w poziomie cen rok/kwartał .....
2. Cykl realizacji inwestycji .....
3. Termin rozpoczęcia realizacji inwestycji (m-c, rok) .....
4. Termin zakończenia realizacji inwestycji (m-c, rok) .....

Informuję, że inwestycja nie została/została* rozpoczęta, a wartość kosztorysowa zrealizowanych dotychczas robót wynosi .....

Inne informacje .....

Rachunek/i bieżący/e posiadam w Bankach .....

Wiarygodność podanych we wniosku danych stwierdzam własnoręcznym podpisem

..... dnia .....

.....
(podpis wnioskodawcy i stempel)

Do wniosku załączam:

1. Dokumenty wymagane w karcie informacyjnej zadania
2. Dokumenty uzupełniające do wniosku o dotację

* niepotrzebne skreślić

Łódź, dnia .....

Data wpływu .....

wpisano do rejestru ..... roku

pod Nr .....

Nazwa i adres składającego wniosek:

.....

.....

tel. .... fax .....

**Wojewódzki Fundusz Ochrony
Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi
ul. Łąkowa 11, 90-562 Łódź**

**Wniosek
o przyznanie pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej na rok .....**

Prosimy o przyznanie pożyczki w wysokości ..... słownie złotych

..... od .....

do ..... (podać proponowany okres wykorzystania pożyczki)

na sfinansowanie nakładów związanych z realizacją następującego zadania:

.....
Wyżej wymieniona inwestycja charakteryzuje się następującymi wskaźnikami:

1. Wartość kosztorysowa inwestycji w poziomie cen rok/kwartał .....

2. Cykl realizacji inwestycji .....

3. Termin rozpoczęcia realizacji inwestycji (m-c, rok) .....

4. Termin zakończenia realizacji inwestycji (m-c, rok) .....

Informuję, że inwestycja nie została/została* rozpoczęta, a wartość kosztorysowa zrealizowanych dotychczas robót wynosi .....

Wniosuję o spłatę pożyczki i odsetek w ..... ratach (liczba rat).

Proszę o karencję w spłacie pożyczki w okresie od ..... do dnia .....

Jako zabezpieczenie zwrotności pożyczki proponuję .....

.....

Rachunek/i bieżący/e posiadam w Bankach .....

Wiarygodność podanych we wniosku danych stwierdzam własnoręcznym podpisem

..... dnia .....

.....

(podpis wnioskodawcy i stempel)

Do wniosku załączam:

1. Dokumenty wymagane w karcie informacyjnej zadania

2. Dokumenty uzupełniające do wniosku o pożyczkę

* niepotrzebne skreślić

SUMMARY

In the west part of Zgierz lays the Krogulec forest. It has not changed for 200 years - its characteristic borders can be seen already on the map from 1793 and on Gilly's map from 1802. The oldest document mentioning the Krogulec forest is a map from 1818. Already in XIX century the Krogulec belonged to Zgierz territory.

At the beginning of the 20th century the Krogulec forest was called the Miroschev range, attached to the Lućmierz colony in the north, grounds of the Krogulec village in the west and grounds of Zgierz in the east. In this time, in the north part of the Krogulec forest a railway to Kutno was built. In the south-east area of the forest, in 1916 a cemetery, for those who died in military operations, was founded. In order to restore the old look of the cemetery some works are now being proceeded.

After the II World War the Zgierz City became an owner of the Krogulec forest. The location of the forest made easy selling all kinds of wood. A sawmill produced wood used in reconstructions in the city.

Hunting was leased out to a private person. Mushrooming was allowed with paid admittance cards. Pasturage of cattle was forbidden. The Krogulec was administrated by director, four gamekeepers protected the forest and several workers performed all necessary works. A special character of the Krogulec forest and its importance to Zgierz was always taken under the consideration. As mentioned above, the Krogulec forest has not changed much, but its surroundings are different now.

Apart from the railway in the north, the Krogulec is cut by the road S-14 (from the north to the south); in the south the Bzura river separates the forest from the road 711 - a part of bypass in Lodz region. Zgierz development changed the position of the Krogulec-it became a part of the city - that's why it needs a special protection. Another reason is the fact, that the forest belongs to the 20 most precious natural objects in Łódź district. The natural character of the forest confirm many types of soil, 24 species of trees 23 species of bushes, 7 species of plants under the strict protection and spring system in the north part of the forest - a head of the Linda river. In the forest we can meet a roe-deers and a wild boars, also a woodpeckers and a jays. The most precious are 120-year-old fir trees, 100-year-old pine and oak trees. In the Krogulec forest can be found the end stands of fir tree and other species of mountain origin, which can be rarely found to the north of Zgierz.

The Krogulec soothes a rapid changes of air temperature, keeps humidity, muffles the noise and provides a lot of pleasure for everybody looking for a rest in a quiet, pleasant place.

In future, because of the city development, the forest will be even more important than now as a recreation place. For this task the forest should be carefully prepared, according to its natural possibilities, with careful protection of its old paths, trees, undergrowth, clearings and meadows in springs' valleys. Recently, forest inspectorate suggested that The Krogulec should be announced a Natural Landscape Group.

Taking this under the consideration the following will be strictly forbidden:

- *regulation of springs;*
- *soil, water or air pollution;*
- *excavating minerals;*
- *building new objects, installations, roads in the forest;*
- *traffic (except special vehicles of forest duties);*
- *making noise and frightening animals;*
- *destruction of burrows, nests, etc.*

Inhabitants should be widely informed and ecologically educated in order to understand and appreciate the Krogulec values.

Another problem is noise and air pollution from located along the east side of the forest S-14, planned realisation of a new service-market centre „BRAMA” and expansion of housing estates which absolutely should not affect the natural life of the forest.

Propositions for organisation of the forest area and its surroundings in order to protect and reconcile its existence with other city functions are included in this publication.

Bibliografia

1. Rys historyczny Lasu Krogulec - Aleksandra Lubnauer, Zgierz 2000.
2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Zgierza, Zarząd Miasta Zgierza, wykonano w Przedsiębiorstwie Zagospodarowania Miast i Osiedli „TEREN” Spółka z o.o. w Łodzi przez zespół w składzie: mgr Kazimierz Bald - generalny projektant, mgr inż. arch. Ewa Krakowska - z-ca generalnego projektanta, mgr inż. Józef Denicki, mgr Krzysztof Karski, mgr Urszula Koziejowa, mgr inż. Bogusław Piasecki, mgr inż. Mieczysław Żabicki, tech. Mariusz Nowicki, 1998 r.
3. Teleks Nadleśnictwa Grotniki do Urzędu Miasta Zgierza dotyczący Lasu Krogulec - 2000r.
4. Uchwała Rady Miasta Zgierza Nr XLVI/376/98 z dnia 5 czerwca 1998 r. w sprawie przyjęcia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Zgierza (określającego zasady polityki przestrzennej Miasta Zgierza).
5. Ustawa z dnia 16 października 1991r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 114 poz. 492).
6. Waloryzacja przyrodniczo-leśna Lasu Krogulec z Zgierzu (Konsultacje przyrodniczo-waloryzacyjne przy opracowaniu Koncepcji zagospodarowania Lasu Krogulec w Zgierzu w celu przystosowania dla funkcji parkowo-rekreacyjnej - opracowanie dla Miasta Zgierza - 2000 r.) Prof. nadzw. dr hab. Józef Kurowski, ekspert w zakresie ochrony przyrody i krajobrazu, Łódź, Zgierz 2000,
7. Zarządzenie Nr 11A Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z 11 maja 1999 r. zmieniające Zarządzenie Nr 11 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 14 lutego 1995 r. w sprawie doskonalenia gospodarki leśnej na podstawach ekologicznych.

*„Widziałem w botanicznym wieleńskim ogrodzie
One sławione drzewa rosnące na wschodzie
I na południu, w owej pięknej ziemi
Któreż równać się może z drzewami naszemi?”*

Adam Mickiewicz